

Život na dlani

Číslo 79

<http://maitri.jinak.cz>

červen 2014

Zamykání pekla

Beata Zajackowska

Na Rwandu nejčastěji hledíme prizmatem genocidy, bídy, nemoci a otrhaných, podvyživených dětí. Z této perspektivy je těžké se zaposlouchat do rwandské lekce víry cenné pro každého Evropana.

Hluboká jizva přetíná tvář kdysi krásné ženy. Stopa po ráně mačetou. Z celé rodiny přežila jen ona. Každodenně je na mši sv. Strůjcům genocidy nosí do vězení jídlo. Poznávám ji v sanktuáriu Božího Milosrdenství v Kabuga na předměstí Kigali, které spravují palotýni. Vypráví mi svůj příběh odpuštění a smíření po liturgii, při níž asi tisíc párů zlegalizovalo své mnoho let trvající neposvátné svazky. „Jsou častým jevem, ale prorodinné působení církve vede k tomu, že mnoho párů se vrací po letech ke Kristu. Při evangelizaci se rwandská církev snaží legalizovat civilní svazky, dokonce i ty uzavřené v sektách. Proto přijetí křtu, prvního přijímání a svátosti manželství během jednoho obřadu není vzácností” - říká P. Stanislav Filipek SAC pracující ve Rwandě už více než čtvrtstoletí. Nemohu se však vynadivit, protože táta přijímající křest spolu s několikaročním synem není na evropské poměry obvyklým pohledem. Několik párů přijímá svátost podmíněně, protože nevědí, zda nebyli pokřtěni už dříve.

Setkání s hlavním městem Rwandy omamuje. Kigali patří k nejdyna-

Účastníci setkání Maitri v Českém Těšíně, 14. června 2014

mičtěji se rozvíjejícím městům světa. Je také nejbezpečnějším hlavním městem Afriky. Státní orgány je pokládají za výkladní skříň země. Dbají na to, aby idylický obraz města nenarušil byť jen jediný papírek ležící na ulici. Moderní obchody praskají ve švech luxusním zbožím, domy ze skla se zvedají k nebi a krajnice silnic zdobí perfektně zastřižené trávníky. Nikdo se neptá, co se stalo s lidmi, jejichž ubohé domy kdysi stály na těchto místech... Po ulicích se procházejí dobře oblečení Rwandané, všichni (podle vládního nařízení) mají na nohou boty, ne v zemi rozšířené plastové pantofle. Tento obraz má přichodzí zvenčí přesvědčit, že se tu žije bezpečně, klidně a blahobytně. Odkládá se to na Vizi 2020, kdy už má Rwanda náležet k rozvinutým zemím, být soběstačná a nezávislá na mezinárodní pomoci. Režimní propagace nemá však mnoho společného se životem průměrného

Rwandana žijícího dále od hlavního města. Zastrášený bydlí v hliněné chatce pokryté banánovými listy a často neví, co hodit do hrnce, aby nakrmil svou početnou rodinu. Propast mezi bohatými a chudými se rok od roku prohlubuje. Přibývají, bohužel, chudáci. O tom se však oficiálně nemluví.

Zamýšlím se nad těmito kontrasty při cestě na jih. Asfaltová cesta se klidně vine po horských úbočích. Po krajnicích neustále proudí lidé. Rwandané jsou neustále na cestě. Většina jich chodí pěšky, jen nemnozí se zmožou na kolo nebo poslední dobou stále populárnější motorku. Zastavujeme se v baru u silnice. Ještě v roce 1972 zde visel nápis „*Psům a černochům vstup zakázán*”. Dnes syn belgického majitele, který vyvěsil tuto tabulku, pocucává lenivě pivo u jednoho stolu s Rwandany. Cestou míváme okázalou budovu jakoby přepásanou fialovou šerpou s výmluvným nápisem: „Ni-

(pokračování na str. 2)

(pokračování ze str. 1)

kdy více tragédií genocidy ve Rwandě”. Co chvíli potkáváme taková vzpomínková mauzolea. Myslím na slova, která jsem slyšela před odletem do Rwandy: “Dívej se na tu zemi prizmalem mariánských zjevení, prvních v Africe. Zapomeň na genocidu”. Je to vůbec možné?

Před očima mám *Memorial Centre* v Kigali, národní památník připomínající tragédií genocidy. Několik sálů tam vyplňují fotografie obětí. Ze zažloutlých fotek, potrhaných během útěků před válkou hledí usměvavé ženy, mladí chlapci. V prvním patře je zvláštní sál. Zespoda osvětlené fotografie ve skutečné velikosti vypovídají o tragédií dětí. Hubert zahynul na ránu srpem, nejprve před jeho očima zavraždili jeho matku. Desetiletého Davida vrahové utýrali k smrti. Posledním slovem, které zašeptal, bylo “mami”. Dvouletá Aurora uhořela v kapli na pozemku palotýnské misie v Gikondo. Tato fotografie mnou obzvláště otřásla. O několik hodin předtím jsem tam byla na mši. Nápis u svatostánku hlásá: “*Bůh je láska*”. K ničemu bylo úsilí otce Filipka, který s nasazením vlastního života se pokoušel zachránit lidi, kteří se ukryli na Gikondo. Po letech je nazve místem mučednictví, kde bestialita člověka dosáhla svého zenitu. Je těžké si jen představit bezmoc misionářů vůči tehdy zuřícímu zlu.

Končí asfalt a vjíždíme na písčitou cestu vedoucí do Kibeho. Míjíme děti s otepmi klestí na hlavě. Náhle mezi stromy zahlédnu modrou střechu. Na náhorní planině se tyčí cihlový kostel. Je prostý a - na svatyni připomínající zjevení - nevelký. Nečetní poutníci odpočívají, sedí na zemi. Na větší slavnosti sem přijíždí 30 až 40 tisíc lidí z celého kraje Velkých jezer. “Začali jsme vysazováním stromů, výstavbou přibytků pro poutníky a obnovou kaple zjevení” - říká P. Zbyněk Pawlowski SAC. Je kustodem svatyně a studnici vědomostí o Kibeho.

Všichni si na zjevení vzpomněli v roce 1994, kdy ve Rwandě začalo vyvražďování. Paravojenské bojůvky *Interahamwe* složené převážně z příslušníků kmene Hutu začaly vyvražďovat obyvatele z kmene Tutsi. Ve farním kostele v Kibeho se ukryly ženy, děti, starci. Do té doby byly kostely vždy místem azylu. Tehdy se

to však změnilo. Když vrahové nemohli vyrazit pevně dveře, vytloukli cihly ve zdech kostela, děrami nalili dovnitř benzín, a poté tam vhodili granáty. Kdo nebyl roztrhán výbuchem, uhořel zaživa. Naplnilo se Mariino proroctví. Řekami až do Viktoriina jezera se valily hromady mrtvol. Poslouchám toto tragické vyprávění a hledím na fialové skvrny namalované barvou na zdech kostela. Je to na památku dětí, kterými vrahové lili do kostela benzín. P. Pawlowski mě vede do zahrady ležící před budovou fary. Nevěřím vlastním očím. Stále tam leží kosti obětí genocidy. Byli mezi nimi i farář a kaplani farnosti Kibeho.

Před kostelem, v němž uhořelo 5 tisíc lidí, si děti hrají s hadrovým míčem. “Vědí, co se tu stalo” - ptám se otce Pawlowského. “Každé z nich ztratilo někoho z rodiny. Mnoho z nich jsou sirotci. Přesně vědí, co se stalo ve Rwandě. Každá rodina je svým způsobem učí historii” - říká misionář. Dá se to, co se tady stalo, vůbec pochopit? Proč se nepodařilo tragédii, tolik let předem ohlašované, předejít? Řada lidí říká, že to byla posedlost. Jeden ze zázrakem zachráněných tvrdí, že v měsících masakrů “*dábel opustil peklo a usadil se ve Rwandě*”. Copak se dá jinak vysvětlit vyvražďování více než milionu nevinných lidí? Dnes oběti masakrů spočívají v mauzoleu poblíž kostela. Na dřevěných policích jsou uloženy tisíce lidských ostatků: lebek, hnátů, mumifikovaných těl. Některé stále mají kolem krku růženec.

Ve Rwandě není rodiny, které by se nedotkla tragédie genocidy. Země hledá pokoj, lidé odpuštění a smíření. Tyto cíle se staly prioritou tamější církve. Není to však snadný úkol. Mnohokrát jsem potkala lidi zraněné psychicky. Lidi, kteří nedokázali přijmout odpuštění nabízené jim oběťmi. Odtud pramení touha otce Pawlowského, aby u svatyně vzniklo centrum léčení traumat. Aby v něm Rwandané měli pomoc nejen duchovní, ale i speciální lékařskou péči. Zatím vybudoval vodovod. Využívají ho nejen poutníci, ale i místní obyvatelstvo. “Chceme, abychom se mohli posadit vedle sebe a společně se napít vody, piva nebo čaje. A to není jednoduché” - říká misionář. Stolování je prvkem vytvářejícím společenství. Stále dochází k případům travičství. “V Kibeho

chceme budovat důvěru tím, že budeme společně pít vodu nebo společně jíst”.

Pěkný muž drží v náručí spící malé dítě. Vedle se modlí elegantní žena s hromádkou dětí. Do svatyně v Kibeho přijíždějí, aby poděkovali za zachráněný život. Nemusí se se mnou bavit. Je svědkem událostí, které se oficiálně nikdy nestaly. Byl důstojníkem dohlížejícím na pořádek v jednom z uprchlických táborů. Několik měsíců po genocidě z toho tábora “zmizely” tisíce Hutuů. Kontrola z OSN spatřila pouze uklizený prostor, po ubytovaných lidech se slehla zem. “Oficiální propaganda mluví pouze o utrpení Tutsiů. Takzvaná severní válka, která vypukla po genocidě, to je fragment historie, o kterém se ve Rwandě stále nesmí mluvit” - informuje a prosí o anonymitu, a dodává: “Stále se nemohu modlit na hrobě svých nejbližších”.

Ve Rwandě se všechno spojuje s minulostí a dělá se všechno pro to, aby se na ni nezapomnělo a aby nevymizela z veřejného diskurzu. Současná identita se vytváří okolo tématu genocidy. Na ose obětí - hromadní vrahové (*génocidaires*). V takové perspektivě je snadné si rozdělit role: my, oběti - oni, zločinci. My, dobří - oni, zlí. Velice vhodné rozdělení k ovládnutí duší. “Takové pojetí této záležitosti, které propaguje vláda, vůbec nepřeje smíření” - říká P. Stanislaw Urbaniak SAC. V roce 1991 v kostele v Ruhango pověsil obraz Milosrdného Ježíše. Když začalo vraždění, na pozemku fary nikdo nezahynul. Vrahové mu několikrát přikládali ke hlavě hlavě pistole a říkali: “Vickrát už sem nechod’ se modlit”. Ale on se skupinou laiků se denně modlil korunku k Božímu Milosrdenství a... přinášel pomoc skrývajícím se lidem. Po genocidě bylo rozhodnuto vybudovat v tom místě centrum Ježíše Milosrdného s věčnou adorací. Každou poslední sobotu v měsíci přichází na modlitbu uzdravení do Ruhango přes 10 tisíc lidí. Do kostela se nevejdou.

V kapli se modlí několik osob. Před dnem i nocí vystavenou Nejsvětější svátostí se odehrávají opravdové vnitřní proměny. Komunita Emmanuel sloužící v sanktuáriu poskytuje také speciální psychologickou pomoc a lidi duchovně doprovází. “Je to sanktuárium smíření” - říká Mama Grace. Učitelka v důchodu duchovně

(pokračování na str. 3)

(pokračování ze str. 2)

podporuje lidi poznamenané dramatem etnických sporů. V dlani drží mobil. "To je telefon modlitební krizové pohotovosti. Zvoní často" - říká. Sama ztratila děti a muže. Zahynuli ve farním kostele, ve kterém přijala svátost manželství a posléze pokřtila všechny děti. Po léta žila v nenávisti, cloumala jí chuť se pomstít. Jednoho dne, když se v Ruhango modlila, vrahovi odpustila. Ukázalo se však, že samotná slova nestačí. "Opravdu jsem odpustila, až když jsem mu podala talíř s jídlem" - říká. On se stále nesmířil s tím, co udělal. Nedokáže přijmout odpuštění, jež je mu nabízeno.

"Mise smíření je stále jednou z nejdůležitějších výzev stojících před církví ve Rwandě" - říká P. Urbaniak. V Ruhango po genocidě trvaly mise smíření několik měsíců. Ve zprofanovaných rwandských kostelech se v té době nesloužily mše sv. "Byla to setkání, modlitba, rozhovory v malých skupinkách, ale i konkrétní gesta. Jestliže někdo někoho okradl, společně jsme šli a on své oběti nebo jejím nejbližším vracel ukradené věci. Jestliže měl někdo dům pobořený válkou, celá skupina šla a společně ho znovu vybuodovala" - vypráví misionář. Komunitu Emmanuel v Ruhango vede Gerard Ruwumabagabo. Je Pygmejem, tedy "nejhorším z nejhorších", oženil se s ženou z kmene Tutsi, tedy z "národní elity". V praxi překonal rozdíly, které vláda odstraňuje dekrety hlásajícími, že již nejsou Tutsi a Hutu, ale jen Rwandané. Na otázku, zda jim bylo těžce, chvíli mlčí a pak odpovídá: "S Bohem je možné všechno". S Bohem šel v čase masakrů do chatrčí potřebných: varoval, pašoval jídlo a přinášel naději... "Křesťanství ruší rozdíly. To, co se zdá nevěřícím nemožné, pro nás nepředstavuje problém" - zdůrazňuje P. Urbaniak. "Odpuštění je to jediné, co mohu dát" - toto slyší misionáři ve Rwandě často. Tato slova přinášejí naději. Nestačí totiž shora odstranit rozdíly nebo vymazat etnickou příslušnost z osobních dokladů. Rwandské přísloví říká: "Pokoj srdce je srdcem pokoje". Hlásání odpuštění a smíření ve jménu Ježíše pomáhá ve Rwandě zamykat propasti pekla.

Beata Zajączkowska
Miejsca Święte číslo 7(175)

Chudoba a vyzařování

(dokončení ze str. 5)

tak aby - ve shodě s tím, jak to učil Jan Pavel II. v encyklice "Laborem exercens" - tvá práce byla účastí na Božím díle stvoření světa a Ježíšově díle vykoupění světa. A večer ještě přijď do Maitri, a nakolik máš síly, udělej něco pro děti z Afriky. To je pravá cesta osmi blahoslavenství. Integrální život, zcela vyplněný dobrými skutky, zcela zářící světlem Pána. Aniž by sis představoval, že tam, kde je mzda, není Ježíš. Kdo by tvrdil, že tam, kde je mzda, není Ježíš, ať jde za svým zaměstnavatelem a prohlásí, že od této chvíle bude pracovat zadarmo, nebude pobírat žádnou mzdu.

Nelituji toho, že jsem se cvičil v chudobě vlastních myšlenek. Nelituji

tuji toho, že jsem vyhořel. Bůh ve své nekonečné trpělivosti dovolil, abych všechny své myšlenky spálil spolu s vlastním tělem. Teprve nyní přichází opravdová chudoba, kdy už v sobě nemám ani špetku sil na to, abych si vymýšlel vlastní nápady na duchovní dokonalost. A přeji všem radikálům z hnutí Maitri, aby se podobně jako já oprostili od toho, co nám ve skutečnosti brání sloužit dobru. Co nám brání realizovat charisma hnutí Maitri. Co brání Ježíši zářit skrze nás.

Marek Oktaba

Wspólna Radość číslo 91

Marek Oktaba je dlouholetý člen polského hnutí Maitri (od roku 1977). Je ženatý a má 4 děti. Žije ve Vratislavi (Wrocław) a pracuje jako architekt.

Indie: 25 let práce dr. Heleny Pyz

Lékařka a laická misionářka dr. Helena Pyz slouží už 25 let mezi malomocnými v Indii. Rehabilitační středisko malomocných **Jeevodaya** (Úsvit života), ve kterém od roku 1989 pracuje, založil v roce 1969 lékař a kněz **P. Adam Wiśniewski SAC** a sestra **Barbara Birczyńska**. Doktorka Helena je jediným lékařem pro více než deset tisíc malomocných, kteří nemají možnost léčit se někde jinde. Provádí vyšetření a drobné lékařské zákroky. Během let odhalila a léčila 7 tisíc nových případů lepry. Ve škole provozované střediskem se učí a bydlí v internátě 500 dětí z rodin malomocných. Stanice funguje zcela na charitativní bázi.

Dr. Helena Pyz je nositelkou četných vyznamenání a čestných uznání, mj.: řádu *Odrodzenia Polski* (2005), řádu *Polonia Restituta*, titulu *Gloria Medicine* (2007), řádu *Ecce Homo*, řádu *Úsměvu* (2008), indického vyznamenání "Žit srdcem" (2013) a vyznamenání "PON-

TIFICI - Budovateli mostů" (2013).

Dr. Helena Pyz byla hostem i na setkání hnutí Maitri v Čenstochově v roce 2004 (viz zpravodaj Maitri č. 43) a na pozvání Likvidace lepry přednášela i v České republice (květen 1994 - viz zpravodaj Maitri č. 2).

Další informace: www.jeevodaya.org

Rwanda, Kongo, Burundi - deník z cesty

Ve dnech 6. 11. až 2. 12. 2013 navštívili polští zástupci hnutí Maitri misijní stanice ve Rwandě, Kongu a Burundizapojené do programu Adopce srdce. V poslední části cesty, v Burundi, se k nim připojili i redaktoři Polského rozhlasu 3. Zde přinášíme výňatky z deníku Tadeáše Makulského z Gdaňska, který výpravu vedl.

--- (2. část) ---

17. 11. Masaka

Misie Masaka je už tradičně naší výchozí základnou pro cesty po Rwandě. Je to můj pátý pobyt od roku 2007. Přijíždíme s Tomkem navečer. Sestry s námi zacházejí jako s členy domácnosti, čekají v refektáři s večeří. V noci se ještě setkávám se sestrou Cecilií a skupinou vychovatelů z mateřské a základní školy. Hovoříme o programu doplňkových činností pro děti z Adopce srdce. Ide o to, abychom jim pomohli dosahovat lepších výsledků v učení a ve vlastním rozvoji. Tvoříme nástin plánu: budou korepetice angličtiny a aritmetiky, literární kroužky - četba knížek a cvičení rozvíjející kreativitu - modelování a divadlo. Učitelé připraví soupis výdajů. Shodujeme se na tom, že část z nich by měla být hrazena pěstouny dětí a zbytek z fondu Adopce srdce. Tuto záležitost probereme ještě jednou po návratu z výjezdu do Ruhango a Kibeho.

18. 11. Družstvo Kopakama aneb spravedlivý obchod ve Rwandě

Časně ráno vyjíždíme z Masaka, doprovází nás Jean Paul, mladý Rwandčan, který umí anglicky. Večer máme dorazit do Ruhango, další misijní stanice realizující program Adopce srdce. Předtím máme v plánu navštívit družstvo malých rolníků *Kopakama*, produkující výbornou kávu *arabika*. Káva z tohoto družstva má certifikát spravedlivého obchodu, což znamená, že pěstitelé dostávají spravedlivou cenu za dodávanou surovinu, a družstvo dostává prémii Fair Trade určenou na rozvoj místní komunity. *Kopakama* sdružuje 390 rolníků z hornatého okolí obce Karongi, odkud se rozprostírá pěkný pohled na nepřehledně vzdálené jezero Kivu. Členové

družstva vlastní od 150 do 500 keřů, roční sklizeň (2012) je asi 500 tun plodů kávovníku (kávových bobulí). Bobule se z horských úbočí nepřístupných dopravním prostředkům převážejí v 60 kg pytlech, obvykle na zádech rolníků nebo na kole. Po letech růstu cen došlo v roce 2013 k jejich poklesu, projevila se nadprodukce kávy. Rolníci dostávali pouze 150 rwandských franků za kilogram (tj. asi 4,70 Kč), což znamená, že za celou úrodu v průběhu roku dostali asi 6000 Kč "na hlavu". Často je to jediný příjem v hotovosti pro vícečetnou rodinu.

Navštěvujeme jedno pracoviště - pračku kávy *Mushubati*, kde probíhá proces zpracování plodů na meziprodukt. Družstvo je proslulé vysokou kvalitou kávy, čehož se dá dosáhnout pouze přísným dodržováním technologických požadavků. Proces musí být pečlivě načasovaný a v každé etapě se vyžaduje precizní kontrola vlhkosti kávových zrn. Mimo mechanického odstopkování se všechna práce vykonává ručně. Neobyčejně pracným úkolem je třídění zelených kávových zrn, aby se oddělila zrna odlišně zbarvená, poškozená nebo ohlodaná škůdci. Nakonec družstvo získává zrna zelené kávy, která je surovinou, jež se prodává na mezinárodních trzích. Pražení zrn provádějí až těsně před balením dovozci, kteří kávu dodávají na pulty obchodů. Certifikát Fair Trade bohužel není zárukou, že veškerá vyprodukovaná káva bude prodána v tomto systému.

Vedení družstva stvrzuje, že v roce 2012 jen asi 35 % produkce (140 tun) bylo prodáno odběratelům v systému spravedlivého obchodu. Jedním z odběratelů kávy z *Kopakama* je německá organizace spravedlivého obchodu *El Puente*. Moje návštěva byla součástí pravidelného monitoringu v rámci systému *Fair Trade*.

Když družstvo prodává svou kávu takovýmto organizacím, tak kromě dobré ceny obdrží také prémii na rozvoj místní komunity ve výši 0,45 dolaru za 1 kg zelené kávy. Tyto peníze se vynakládají mj. na provoz školky rostlin, která má zajistit rolníkům sazenice, na školení týkající se jakosti a na splácení úroků půjček. Rozhoduje výbor složený z představitelů rolníků a vedení družstva. Vedení družstva hledá kontakty, aby družstvu zajistilo větší přístup na trh v rámci spravedlivého obchodu. V Polsku je káva z družstva *Kopakama* k dostání, distribuuje ji polské *Stowarzyszenie Sprawiedliwego Handlu*.

Tadeusz Makulski

My a Trzeci Świat číslo 134-135

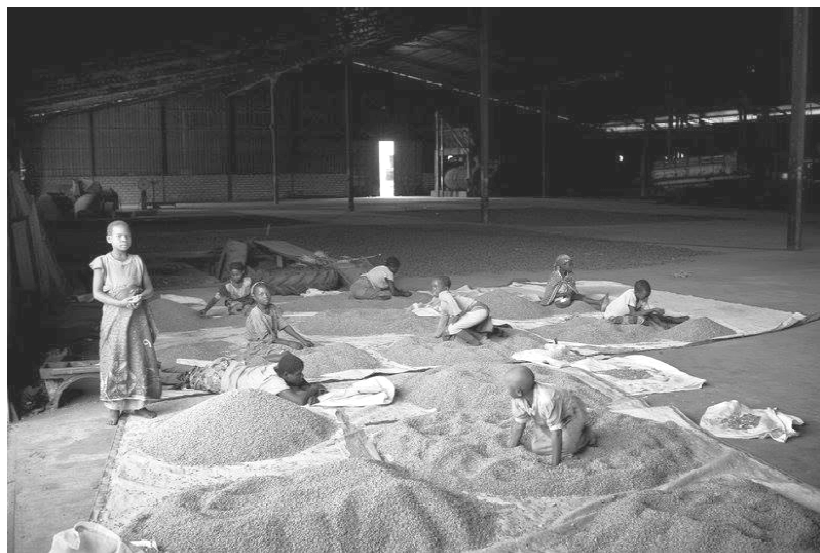
Více o spravedlivém obchodu (Fair Trade):

www.fairtrade.cz

www.sprawiedliwyhandel.pl

Wikipedie

... a další

Děti přebírají zelená kávová zrna (Katale, východní Kongo)

Setkání hnutí Maitri 2014

*VŠE PRO JEŽÍŠE SKRZE MARIÍ TÍM, ŽE KONÁME MALÉ VĚCI
S VELKOU LÁSKOU (bl. Matka Tereza)*

Tato myšlenka a úsměv ženy v bílém sáří s modrými pruhy nás vítaly na celostátním setkání hnutí Maitri 2014, které se po 2 letech opět konalo v Českém Těšíně, a to ve dnech 13. - 15. června 2014. Organizačně se o nás postaral Petr Roszak, duchovně náš již všem dobře známý duchovní otec, palotýn P. Artur Cierlicki SAC. Přesto, že nás nebylo mnoho (v pátek se nás sešlo 14, v sobotu se k nám přidalo dalších 10), vytvořili jsme mezi sebou navzájem velmi hezké společenství. Myslím si, že mohu mluvit za všechny, že jsme se opravdově těšili na každý bod programu, který od pátečního podvečera do nedělního poledne byl něčím jiným zajímavým.

S netrpělivostí jsme zvláště očekávali, čím se Pán dotkne našich srdcí skrze službu kněze, který tolik rozumí lidské duši a znamení času. Měl na to dva dny, dvě mše svaté a tři konference, aby nám z nesmírného svého bohatství předal něco, co nám pomůže se opět nastartovat pro znovuobjevení jedinečnosti milovaného Božího dítěte. Abychom dokázali přijímat Boží lásku, musíme Bohu dovolit, aby unesl naše srdce, tak jak to dovolil svatý Vincenc Pallotti, zakladatel palotýnů, jejichž posláním je čistit znamení času. Co společného má tajemství Božího Milosrdenství a úcta k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu, to bylo hlavním tématem konferencí. K prezentování těchto témat využil o. Artur počítačovou techniku. V pátek večer jsme spolu s ním sledovali z CD záznam pořadu televize Noe "Kulatý stůl", ve kterém o účtu k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu, o 12 Ježíšových zaslíbeních sv. Markétě Marii Alacoque, o lidové zbožnosti a dalším hovořili velmi fundovaně dva kněží - o. Červinka a jezuita o. Herold. V sobotu odpoledne jsme pak pronikali do tajemství Božího Milosrdenství, forem úcty, poselství sv. sestře Faustyně. Úžasné témata!

Nechyběla možnost svátosti smíření a duchovních rozhovorů. O. Artur nám dal během setkání mnoho cenných rad, jako např. psát si deník, abychom nezapomínali na Boží vstupy do našeho života, abychom byli Bohu vděční, co činí v našich životech a stále si to připomínali, zvláště když je

nám těžko, když přicházejí zkoušky a my křičíme "Kde jsi Bože?". Jsme dnes bombardováni množstvím informací. Satan velmi útočí, aby vzal lidem naději a zničil jejich důvěru. Proto jsme zde, abychom se zastavili, pocítili tu velkou lásku Boha a na tu lásku láskou odpověděli. Alespoň těchto několik myšlenek, kéž nám pomůže si uvědomit, kde je naše srdce, naše láska, naše činná láska k bližnímu v Maitri...

Páteční den jsme již tradičně zahájili přivítáním účastníků, kdy otcem Arturem počínaje se postupně dostával ke slovu každý, aby se sám představil. Předě mší svatou byl dán prostor modlitbě misijního růžence, a jelikož bylo 13., vzpomenu si fatimská tajemství roku 1917 a modlili se s Marií Fatimskou. Sobotní den jsme již tradičně zahájili ranními chválami, pak po snídani následovala mše svatá a tichá adorace, při které jsme byli vyzváni o. Arturem, abychom si vzali tužku a papír a poprosili Pána, aby nám pomohl objevit vstupy do našich životů, zaznamenali, co Bůh učinil v našich životech od dětství do dnešního dne, z úrovně rozumu to dostali do srdce a nezapomínali, že jsme milovanými dětmi Božími. Současně s adorací byla možnost svátosti smíření. Poté byl dán prostor pro vzájemné sdílení u kávy a zákusků, které už tradičně napěkly těšínské kuchařinky. Čas v příjemné atmosféře rychle ubíhal, už bylo poledne a Anděl Páně a hned oběd. Nyní se zmíním ještě o dvou zajímavých bodech odpoledního sobotního programu. V podvečer nás navštívila paní Irena Folwarczna a v připravené prezentaci nám představila postavení křesťanů v Bangladéši, kde víc jak rok pobývala s manželem a třemi dětmi. A na co jsem se těšila ještě já osobně a myslím, že jsem nebyla sama? Na závěr večera, kdy nám naši přátelé, manželé Roszakovi, promítli a okomentovali fotodokumentaci řeckých slibů jejich dcery ve společenství Misionářek lásky bl. Matky Terezy v Římě.

Neděle, ta už má taky svou tradici v setkání Maitri, a to v tom, že na mši svatou jdeme všichni společně do farního kostela zasvěceného NSJ.

Tentokrát jsme společně prožívali svátek Nejsvětější Trojice. Ráno jsme samozřejmě přivítali v kapli modlitbou ranních chval a taky opět misijním růžencem. Po mši svaté jsme se ještě před obědem sešli k závěrečnému hodnocení setkání. Slovo bylo dáno Josefu Kuchyňovi, který měl v tištěné podobě i v počítači připravené různé tabulky a grafy o hospodaření nadačního fondu Maitri a Společenství pomocníků řádu sv. Lazara, o projektech Adopce srdce, o počtech dárců, o volných sirotcích, o příspěvcích na hospic Kabuga, nechýběla ani fotogalerie. Nabídl taky pozvání do Polska na kongres o adopci srdce a další. Zmínil se rovněž kriticky o našich webových stránkách, které nejsou aktuální, protože by potřeboval k ruce člověka, který by zde pomohl. Závěrečné poděkování Jožka adresoval Petru Roszakovi, bez jehož organizační přípravy by letošní setkání nemělo tak hladký průběh. A poděkování patří taky každému, kdo vlastním charizmatem je jedinečným zdrojem obohacení celého společenství. Děkujeme za všechno to dobro, které prostřednictvím hnutí Maitri a polských misionářů vzniklo, děkujeme za všechny dobré lidi, kteří se zapojují jakýmkoli způsobem pomoci.

A tak, jak jsme setkání modlitbou začali, tak jsme je také modlitbou ukončili: "Dej, Pane, abychom byli hodni sloužit našim bratřím na celém světě..."

A věřím, že nemluví jen za sebe, když řeknu, že se již teď těšíme, jak se opět za rok v Českém Těšíně sejdem.

*za účastníky celostátního setkání
Jana Machandrová*

*Mí drazí rodiče,
chvála Kristu !!!*

Mí drazí rodiče, jsem ráda, že Vám mohu napsat tento dopis jako poděkování za rodičovskou lásku, kterou jste mi nikdy nepřestali prokazovat. Popravdě řečeno, ukazovali jste mi svoji lásku každý den, kdy jste za mě platili školné. Scházely mi i jiné prostředky, ale Vy jste mi ukazovali Vaši ušlechtilost; ať Vám Bůh žehná. Nyní jsem v pohodě, dokončila jsem střední školu - díky Vám.

Děkuji Vám, svolávám na Vás Boží požehnání. Díky moc.

Vaše dítě

Nyiraminani Kristýna

Chudoba a vyzařování

Když jsem se v srpnu 1977 připojil k hnutí Maitri, záležitost "výměny", tak důležitá pro našeho zakladatele Jacka Wójcika, mě obecně vzato málo zajímala. To, co mě zajímalo, byl čin. Od Jacka jsem se dozvěděl, co můžeme dělat pro chudé - samozřejmě při splnění podmínky, že v nich vidíme lidi sobě rovné, bez jakéhokoliv paternalismu. A sám Jacek mě fascinoval tím, že měl jen dvě košile. Když mu někdo daroval třetí (protože prý dvě jsou málo), Jacek ji přijal, avšak jednu z těch dvou předchozích poslal do Indie. Neboť dvě košile stačí. To mě fascinovalo. A to, že Jacek nejedl maso, neboť kdyby se zrušilo pěstování plodin nezbytných k zajištění pastvy pro dobytek, bylo by více potravin a lidé by nemuseli umírat hladem. To nebylo vegetariánství kvůli vlastnímu zdraví nebo "psychickému komfortu". To bylo pro chudé.

Snažil jsem se praktikovat chudobu a trpěl jsem muka vida, že jsou v hnutí jiní, kteří jsou *lépe chudí* než já. Myslím, že podobné nebo analogické motivace vystupují i u mnoha jiných lidí přicházejících do hnutí. Fascinuje je náš radikalismus, fascinuje naše nastoupení jiné cesty, než nabízí svět. Díky této zásadě se vyhýbáme tomu, aby se byl jen jediný zlatý dostal do našich rukou jako odměna za vykonanou práci. V důsledku toho lidé pracují tak dlouho, jak dlouho mají na financování své vlastní práce. Když se vyčerpají jejich zásoby, jejich síly, jejich organizační možnosti, odcházejí z hnutí a uvolňují své místo novým. Jako kameny vržené na násep. Jako hnojivo historie.

Od roku 1977 letos uplynulo 37 let. Řadu dlouhých let jsem v hnutí nepracoval, ačkoliv jsem s ním nikdy neztratil kontakt. Více než v Maitri jsem pracoval ve *Společnosti pomoci sv. bratra Alberta* (také jsem za to nevezal ani jeden zlatý). Tuto společnost jsme spoluzakládali jako "maitrovci", proto je to pro mě v jistém smyslu jedno a to samé. Ale nejprve jsem spálil své možnosti práce v Maitri, a později jsem spálil své možnosti práce u Bratra Alberta. Dnes jsem celý vyhořelý. Z toho, co slyším, i Jacek je vyhořelý. Takto vyhořelých je více. Kdy-

bych měl spočítat všechny, se kterými jsme se za těch 37 let spalovali, byl by to docela slušný zástup.

Před půl rokem jsem byl na duchovních cvičeních Maitri, která vedl otec Jan Jacek Stefanów SVD. Tématem bylo Matoušovo evangelium a zvláště osm blahoslavenství. Poslouchaje ponaučení o blahoslavenství chudých, uvědomil jsem si, že jsme se před léty dopustili chyby, a noví maitrovci tu chybu stále napodobují. Opravdový evangelní radikalismus nespočívá v tom, mít pouze dvě košile a nikdy nevzít za vykonanou práci ani jediný zlatý. Ten "heroismus", který jsme přijali, v nás vůbec nenesl františkánské ovoce působící, že neseme lásku tam, kde panuje nenávisť, že záříme světlem. Spíše jsme zářili drsností, únavou, vyhořením. Cesta osmi blahoslavenství je trochu jiná. Ovšem, chudoba, ale ne na zásadě heroického činu, ale odvážným přijetím pronásledování, odvážným budováním pokoje, odevzdáním se Ježíši, který nás přetaví, jako zlatník taví kov, který nás vypere, jako barvíř louží plátno. Nemusíme si hledat pole pro heroické dokazování, jací že jsme borci. Sám Ježíš nás přivádí k tomu, co je obtížné, co je spojeno s utrpením, co dělá člověka chudým. Pokud budeme soustředěni na naše heroické postoje, budou nám scházet síla a čas, abychom uskutečnili to, co od nás Ježíš očekává. Abychom dělali to, k čemu nás volá. Dal nám charizma hnutí, ale my ho neuvádíme do života, neboť jsme vymysleli systém, v němž lidé jeden po druhém vyhoří, systém, ve kterém musí docházet k neustálé fluktuaci kádrů. Námi vymyšlený heroismus tvoří úzká organizační hrdla, která omezují pramen pomoci proudící k chudým. Námi vymyšlený heroismus nás odvádí od nastoupení skutečné cesty osmi blahoslavenství.

Existuje taková modlitba začínající slovy "Matko Terezo, tvůj příklad nás léta přitahoval". Když nás ten příklad tak přitahoval, proč jsme za tím příkladem nešli? Copak Matka Tereza až do smrti osm hodin denně učila zeměpis v misijní škole, a teprve večer vycházela do slumů, přičemž pečlivě dbala na to, aby ani jedna

rupie nešla na její vlastní živobytí? Copak ten, kdo jde za Ježíšem, se musí živit nějakou jinou prací, musí mít nějaké zaměstnání? Copak farář osm hodin denně pracuje v autoservisu, a teprve večer jde sloužit mši sv.? Copak biskup osm hodin denně pracuje jako pojišťovací agent, a teprve večer jde do kurie? Kde je v evangeliu napsáno, že pracovat pro Ježíše je možné jen tehdy, když se za to nebere žádný peníz? To není žádná evangelní chudoba. To je chudoba našich vlastních myšlenek, která nám brání žít podle osmi blahoslavenství.

Myslím, že základní část práce hnutí Maitri by měli vykonávat dobrovolníci - lidé, kteří za to nechťejí brát plat. Ale aby jejich práce byla dobře zorganizovaná, musí existovat také kádr zaměstnaný za mzdu. Samotní dobrovolníci mohou být pojištěni a dostávat náhrady nákladů, paušály - ve shodě s polskými předpisy o dobrovolnictví. Takový způsob organizace práce vůbec nemusí být v rozporu s osmi blahoslavenstvími. Právě naopak. Jestliže celý kádr hnutí se bude chvět únavou a vyhořením, kde je čas na prohlubování podstaty evangelia? Kde jsou síly na prožívání vlastního duchovního života?

Pravá, evangelní chudoba vede k tomu, že dotyčný má výraznou chuť, jako sůl země. Vede k tomu, že září světlem. "Tak ať svítí vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a chválili vašeho Otce, který je v nebi". Evangelní chudoba vede ke skutkům, ke skutkům zářícím světlem. Tyto dobré skutky, "kala erga", to není dobrý skutek vykonaný teprve večer, kdy uštváný člověk konečně dorazí na setkání Maitri. Celý den pracoval pro svět, a večer chce udělat něco pro Boha. Dobré skutky, "kala erga", mají vyplňovat celý život. Cesta osmi blahoslavenství učí integrálnímu životu. Život rozdělený na "kousek pro svět a kousek pro Boha" je v rozporu se záznamem kázání na hoře. Jestliže osm hodin denně pracuješ - ať už ve škole nebo v dílně či v kanceláři - dělej to pouze tehdy, pokud víš, že Tě Ježíš k této práci volá. Nedělej to pro mzdu. Dělej to pro Ježíše. Spojuj tuto práci s modlitbou,

(pokračování na str. 3)

Z MISIJNÍ POKLADNICE

Mučedníci Konga

V Jomba došlo k tragickým událostem. Tato farnost leží v horách, na úbočí nejstarší sopky v této oblasti, Sabinyo, u hranic s Ugandou. Vzdálená sotva 22 km od farnosti Rushuru, tvoří s ní tentýž severní děkanát diecéze Goma. Býval jsem tam často při různých příležitostech, zvláště když jsme navštěvovali společenství kongregace bílých otců, kteří tuto farnost založili a spravovali a později ji předali místním diecézním kněžím. Nachází se zde také střední škola pro chlapce a u ní malý seminář diecéze Goma. O necelý kilometr dál žijí řeholní sestry: charitky sv. Vicence z Pauly z Rousslar (Belgie), které vedou všeobecné gymnázium pro dívky a zdravotní středisko s porodnicí.

Zdejší obyvatelstvo je často vystaveno útokům band. Také farnost byla mnohokrát napadena, vyloupena, a v roce 1996 tam zahynul farář o. Benoit, unesený spolu se sestrou charitou Colette Vunabandi. V blízkém lese se našly stopy vraždy vykonané na sestře, zatímco kněz zmizel beze stopy; jeho osud je dodnes neznámý.

Pamatuji se, jak týden před těmito událostmi farář, vždy srdečný, usměvavý a přátelský, přijal kněze z celého děkanátu. Právě na něho přišla řada v pořádání pravidelných měsíčních kněžských rekolekcí. Podle programu začalo setkání o deváté hodině modlitbou breviáře. Poté následovala asketická přednáška, kterou měl právě místní farář. Zmínil se mj. o pokoji, o aktuální politické situaci a o našem zapojení do služby lidem, kterým je nespravedlivě ubližováno, a hovořil o toms velkým klidem a odvahou. Spolu se sestrou Collette, i když oba patřili ke kmeni Hutu, se podíleli na záchraně lidí z nespravedlivě pronásledovaného kmene Tutsi, které buď ukrývali, nebo převáželi na jiná, bezpečnější místa. Jeho promyšlené úvahy svědčily o zralé víře, hlubokém duchovním životě a odvaze. Nikdo z nás netušil, že to jsou jeho poslední slova a že za několik desítek hodin už nebude mezi námi. Po přednášce byl čas na osobní modlitbu, rozjímání nebo osobní

zpověď a poté, asi o půl dvanácté, byla mše sv. s kázáním, které předsedal jiný kněz.

Po mši sv. přišel čas na aperitiv; jako obvykle jsme v uvolněných rozhovorech čekali na oběd, k němuž kuchař - rodilý Konžan - připravoval tradiční pokrmy jako maniok, fazole nebo kukuřici. Aby nikdo neodešel hladový, připravil i italské makaróny s bujónem, objevil se i kousek hubené závodní slepice a pečeně z berana, a dokonce i maso z krocana chovaného na faře. Kuchař byl opravdu vynikající; jako dezert často podával pudink, ovoce a při výjimečné příležitosti, např. narozeninách některého z přítomných kněží, byl zvyklý přinášet překvapení: velký patrový dort s pudinkovou náplní.

Po obědě následovala povinná siesta, ale část shromážděných zvolila vlastivědnou vycházku nebo návštěvu u sester, které zřídka kdy využívaly privilegium siesty. Obvykle okolo třetí hodiny odpoledne probíhalo děkanátní zasedání, při němž děkan informoval o životě v diecézi a představoval nejnovější nařízení biskupa a kurie. Po jeho zprávě jsme si sdělovali novinky z jednotlivých farností, a na konec děkan či někdo jiný vedl diskuzi o nějakém pastoračním problému týkajícím se evangelizace nebo farní kanceláře. Toho dne otec Benoit dost dlouho referoval o své činnosti ve prospěch pronásledovaných kterou prováděl se sestrou Collette, a uváděl i počty zachráněných. Zmiňoval také výhrůžky a varování, které dostával od radikálů ze svého kmene, aby zanechal této činnosti. Říkal nám, že v odpovědi dával Hutuům na srozuměnou, že to, co dělá, je jeho křesťanskou povinností. Domníváme se, že za tuto odpověď dostal nejvyšší trest a pravděpodobně byl před smrtí ještě mučen.

Sestra Collette, štíhlá, středního vzrůstu, vždy usměvavá, se kdysi cestou zastavila v Rutshuru a vstoupila k nám na faru. Vyprávěla o své práci, uváděla jména sousedů, které potají odvážela. "Ještě musím zachránit hodně lidí" - opakovala a říkala to s velkým dynamismem, přesvědče-

ním, ale i s naprostým klidem. Peníze na tuto činnost dostávala z Caritasu a od dobrých lidí. I já jsem dal jistou částku, abych podpořil Boží dílo. Přistoupila ke mně a poprosila o požehnání, jako nikdy dosud. Dodnes vidím její pohublou tvář, v níž přitahovaly pozornost planoucí oči hledící zpoza kulatých brýlí. Když jsem jí dělal kříž na čelo, mou mysl pronikla prorocká myšlenka: "Žehnám ti na smrt a mučednictví, buď statečná a věrná Božímu povolání". Předtucha byla bohužel pravdivá. O pár dní později, věrná až do konce Bohu a svému povolání, mučená za náboženské přesvědčení a charitativní činnost, odešla pro odměnu k Pánu, kterému sloužila. V lese byly po delší době nalezeny stopy její mučednické smrti.

Necelý rok po této události banditi znovu zaútočili na farnost Jomba. Farářem tehdy byl o. Richard: dobře stavěný, středního vzrůstu, vždy vyzařující duševní pohodu. Neznám detaily tohoto přepadení, ale vím, že večer, už po západu slunce, se nezvaní hosté objevili v chodbě fary a diskutovali s farářem. Peněz sebrali jen trochu, jako by to nebylo cílem jejich návštěvy. Po krátké chvíli jeden z nich střelil kněze do břicha otrávenou kulkou a odešli, zanechavše ho v kaluži krve. Spolubratři a farníci se snažili raněného zachránit. Byl převezený do nemocnice v Goma, ale rána byla příliš těžká a lékaři ho nedokázali navrátit k životu. P. Richard zemřel v bolestech po třech týdnech jako další oběť v boji o pokoj v Kongu a v celé válkami utrápené Africe.

Později byli další: sestra Josefa Katungu, sestra Judita Semitwe; sestra Laurentine byla rozčtvrcena mačetaми; a mnoho dalších sester a kněží, jejichž krev je smírnou obětí za hříchy všech vrahů a vůdců odpovědných za války a zároveň setbou spravedlivého pokoje.

*Ze vzpomínek
o. Jana Kędziory SAC*

Posylam Was číslo 94-2/2014

Dopisy z misíí

27. března 2014

Draží přátelé,
radostí naplněná přání Kristovy lásky a pokoje Vám všem.

Velikonoce jsou mimořádným časem, který nám dává naději a štěstí. Misijní země zesnulého otce Jana Meda a lidí, pro které pracoval, k Vám vysílá naše upřímné velikonoční přání a pozdravy. Kéž Pán života Vám poskytne svou životní sílu! Kéž moc Zmrtvýchvstalého Krista Vás ochraňuje před veškerým nebezpečím a zlem. Kéž je rok 2014 mimořádný ve Vaší zkušenosti s Bohem. Modlíme se za Vás. Děkujeme Vám z celého srdce. Kéž Zmrtvýchvstalý Pán hojně žehná Vaším charitativním záměrům. My se můžeme pouze přimlouvat u nebeského Otce za Vás jako znamení naší vděčnosti.

*Jaro přináší svěžest a mladost,
každý den zvětšuje rozbrěsk naděje
a oživení.*

*Příroda, která usnula a ztratila svůj
žár,
se náhle probouzí k síle a vitalitě.
Stromy, které se zdají načisto mrtvé,
se probouzejí v očekávání věcí bu-
doucích.*

*Veškeré ticho a prázdnota, pocit
ztráty a bolesti
se ztrácejí při pohledu na jeho zeleň
a na kvetoucí květiny
obohacující každého svou nádherou
a svěžestí.*

Misijní země stále zažívá požehnání a přímlyvy misijních pionýrů. Jejich modlitba za jejich milovanou misijní zemi přináší ovoce nových křtů. Misionáři aktivně pokračují v práci, navštěvují vesnice, připravují lidi ke svátostem, stavějí malé vesnické kaple, kde se lidé mohou modlit a slavit liturgii atd.

Minulý rok jsme měli možnost skrze fond P. Jana Meda finančně podpořit studia 450 školáků v 33 střediscích. Tato obdivuhodná práce částečného sponzoringu vzdělání pro děti jim pomohla pokračovat ve školní

docházce. Mnoho příjemců pomoci jsou dívky. Ty jsou nejvíce zranitelné, pokud jde o stažení ze školy v případě finančních potíží rodiny. Tato podpora umožnila jejich udržení na škole a pokračování ve studiu. Děkujeme Vám, že podporujete tento fond, abyste zlepšili životy mnoha dětí. Školní rok započal v únoru. V různých školách jsou organizovány doplňkové mimoškolní sportovní a herní aktivity.

Děkujeme Vám a ještě jednou Vás ujišťujeme o našich pokorných modlitbách za Vaše úmysly a za Vaše rodiny. Kéž Vám dobrý Pán vždycky žehná a rozhojňuje Vaši milosrdnou lásku.

Upřímně Váš

Fr. Samuel Elow SDB

Draží přátelé,
veselé velikonoce! Pokoj Kristův ať vládne ve Vašem srdci. Světlo Zmrtvýchvstalého Pána ať Vás ozařuje.

Upřímně Vám děkuji za Vaši kontinuální podporu a pomoc naší misii. V prosinci jsem měl to potěšení navštívit některé z Vás. Děkuji za Vaši štědrý pohostinnost a podporu. Využil jsem té příležitosti a sloužil jsem mši sv. u Pražského Jezulátka. Modlil jsem se a děkoval Bohu za Vás všechny.

Měl jsem tu čest vykonat velkou okružní cestu po provincii. Většina středisek je rozhozena daleko od sebe. Některá z nich jsou snadno dostupná, zatímco putování do mnohých dalších je velmi únavné a obtížné. Kritériem není pohodlí a potěšení, ale rozšíření Božího království. S potěšením jsem našel misionáře v jejich střediscích šťastné. Ti, kdo obětují většinu svého

času lidem, jsou šťastnější. Mají horlivost a elán, které jsou opravdu pozoruhodné. Jejich starostí je být nesobeckým člověkem pro Boží království. Jsou připraveni putovat dlouhé míle, přes hory a doly, aby dorazili do vzdálených vesnic s pomocí pro mladé.

Mnoho středisek zajišťuje evangelizaci a vzdělání pro mladé. Je to velice pečlivá a vytrvalá práce, neboť její plody nejsou okamžité. Je zde mnoho odporu a překážek ve výkonu jejich misionářské služby. Je zde i nebezpečí fyzického ohrožení. Ale s Bohem a pro Boha je všechno možné a prozřetelnost vždy zasáhne. Jsme vděční Bohu, že nás učinil nástroji ke konání malého dobra na jeho vinici.

Děkuji Vám za Vaši velkorysou nabídku misíím. Rád bych Vám sdělil, že Vaše oběti a skutky lásky ovlivňují vzdělání mnoha chudých dětí. Pošlu Vám aktualizaci tohoto úkolu později. Budu rád, když mi poskytnete Vaši emailovou adresu, abych Vám mohl poslat nějaké fotografie a novinky z misíí. Děkuji. Kéž Vám dobrý Bůh žehná.

Neustále na Vás myslím ve svých modlitbách. Jsem hrdý na to, že tak mohu pro Vás všechny dělat. Modlitby mají uzdravující účinky. Přeji si zprostředkovat Boží milost skrze naše ustavičné modlitby a nabídku intencí pro Vás a Vaše rodiny.

S poděkováním

Váš v Kristu

Fr. Samuel Elow SDB

Email: elowsamuel@yahoo.it

Adresa:

*Don Bosco Provincial House
PB 40, Dimapur - 797 112
Nagaland, INDIA*

Misijní sympozium

“Adopce srdce - a co dál?”

3. - 4. října 2014, Konstancin-Jeziorna poblíž Varšavy

Pořádají:

Ruch Solidarności z Ubogimi Trzeciego Świata **Maitri**
Pallotyński Sekretariat Misyjny (otcové palotýni)

Informace a přihlášky:

e-mail: biuro@sekretariat-misyjny.pl

